

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejemam mesečno . . 1-70
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat „ 13 „
za trikrat „ 10 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oglasila, zahvale, smrtne itd.,
enostopna pettivrsta po 18 vin.
== Poslano: ==
enostopna pettivrsta po 30 vin.
Izhaja vsak dan, izvenomki ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red,

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7583. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Avstrija in Srbija.

(Dr. I. Žitnik.)

Balkanska kriza je za evropsko diplomacijo postala jako trd oreh, odkar je skadersko vprašanje stopilo v ospredje. Kar je Carigrad že stoletja za velesile sploh, to je danes Skader za Avstrijo, Srbijo in Črno-goro. Od rešitve tega vprašanja bodo za daljšo dobo let odvisni odnosi med temi sosedji in morda tudi nadaljni razvoj evropske politike. V razmerah, kakor so se razvile v zadnjih letih, je bilo edino pametno, da Avstrija ni motila balkanskih zveznih držav v boju s Turčijo, ko si je enkrat osvojila načelo: Balkan balkanskim narodom. Četrto dejanje balkanske drame bi se bilo tudi logično razvilo in končalo, ko bi prizor albanskega vprašanja, katerega ključ je postal Skader, ne zmedel igralcev na odru, občinstva in režiserjev. Avstrijski general je povodil bosanske aneksije izdal knjižico, v kateri dokazuje pomen črnogorske skalnate trdnjave in njenih junakov za Avstrijo. Naštevava tudi sredstva, s katerimi si more Avstrija zagotoviti zvestega čuvaja ob Skaderskem jezeru in Bojani. Te spomence gotovo niso čitali in uvaževali tisti krogi, ki se raje bratijo z Albanci, nego s Črnogorci. In zadnjo nedeljo je znani profesor dr. Düring v dunajski »Zeit« objavil daljši dopis s Cetinja, v katerem navaja za kralja Nikito značilne besede: Ranjen vojak stopi h kralju: »Gospodar, vodil si nas proti Turčinu, sedaj nas popelji proti drugemu sovražniku.« Kralj Nikita ga zavrne: »Sokol se ne more meriti z orlom. Avstriji niso Turki; z Avstrijo moramo živeti v miru in prijateljstvu.«

In sedaj? Navadni ljudje, ki ne vidijo za kulise visoke politike, ne morejo razumeti, zakaj je grof Aehrenthal mladoturški vladi l. 1908. prepustil novopazarski sandžak s koridorom do Mitrovice in Soluna in ji navrgel še 56 milijonov. Ako si je avstrijska diplomacija hotela zagotoviti albansko stražo ob Adriji in Srbom zapreti pot do Drača in Sv. Ivana, potem si je sama izpodnesla stol. Desetletja se je trudila naša diplomacija, da Črnogora in Srbija ne postaneta neposredni sosedji. Razlogi so jasni in dokazi na dlani. In če je res, da se je Avstrija umaknila iz Sandžaka in od albanske meje iz ozira na Italijo, kar je jako verjetno, potem še manj razumemo to uganko. In če si Črnogorci in Srbi sedaj osvojijo Skader, kdo bode prisilil Črnogorce, da se umaknejo nazaj v svoje gore? Italija

ne, Rusija še manj, torej kdo? Prva posledica bodo krvavi boji z Albanci, ki se bodo zanašali na avstrijsko pomoč. In tu tiči nevarnost, da se zapletemo v vojsko s Srbijo, katera je še vedno sprednja straža Rusije na Balkanu. Sovražnost srbske politike proti Avstriji je starejša od bosanske aneksije, tudi avstro-ogrski agrarci niso zanetili te sovražnosti v srbskih srcih.

Od pričetka sedanje balkanske vojske so razni politiki in časnikarji preplavili knjižni trg s knjigami in razpravami v raznih obzornikih o velikosrbski ideji, panslavizmu in enakih političnih pošastih, ki strahijo po raznih uredništvih in pisarnah. Mandlova razprava o odnosih med Avstrijo in Srbijo spominja na krvave indijanske roman, dočim so razmotrivanja našega rojaka K. Gersina (pseudonym) uvaževanja vredna. Predvsem je gotovo, da mora Avstrija vpoštevati javno mnenje v Srbiji. Gotovo pa je tudi, da so razmere med Avstrijo in Srbijo jako napete. Kot balkanska država pa mora Avstrija varovati svoje trgovsko-politične koristi na Balkanu. Te koristi pa bi predrago plačevala, ko bi morala neprestano z močno armado stražiti ob dolgi srbsko-črnogorski meji. Vprašanje je torej, kateri so vzroki teh mučnih, za Avstrijo in Srbijo škodljivih razmer.

Neoporečno dejstvo je, da v Srbiji vse stranke in vlade ter vsi sloji prebivalstva živo gojijo narodno idejo, ki je stalen program in podlaga tudi vnanji politiki. In po tem programu delujejo vse sile in težnje naroda, da osvobodijo in združijo vse svoje drobce v eni samostojni državi. Jugoslovansko dušo sploh preveva poezija, ki lajša gorje in sladi življenje, da rod kot junak potrpežljivo prenaša okove suženjstva in siromaštvo tlačenstva v trdni nadi, da pride rešitve in vstajenja dan. On ljubi svoj dom in bomo svoje ognjišče ter ga brani z železnimi mišicami, kakor orel svoje gnezdo na pečini. Posebe pa je Srbu življenje bujna poezija, ki mu duha povišuje nad realnost in ustvarja tudi nedosegljive ideale. In tak njegov ideal je tudi Velika Srbija. Kdor mu kaže in odpira pot do tega ideala, temu je dober prijatelj; kdor mu zastavlja pot, temu je sovražnik. Devetkrat so se selile srbske družine po nesrečni bitki na Kosovem polju iz Stare Srbije, kjer je stala zibelka stare srbske države, pregnane od krvoločnih Turkov in divjih Albancev, pod okrilje habsburških vladarjev, katerim so bili vedno zvesti in udani. In le kruta madžarska politika vzbujala nezadovoljnost in sovraštvo ter neti onkraj Save agitacijo proti naši monarhiji. Madžarski zistem posili ustvarja politične mučenike in vžiga na

čelo pečat izdajstva vsakomur, ki brani svojo narodnost in politične pravice. Ta politika pa odvrta srbsko javnost ravno od one države, s katero bi morale vezati tudi novo, večjo Srbijo narodno-gospodarske in politične koristi. Kali starih predsodkov rodé neopravičene in opravičene pritožbe v Srbiji, da jo hoče habsburška monarhija zadušiti. Opravičene s srbskega stališča so le pritožbe v prvi vrsti zato, ker se Avstrija nikdar ne more sprijazniti z idejo Velike Srbije, ki bi hotela svoje meje raztegniti na s e d a n j o njeno posest ter njeni trgovini zapreti vsa pota na suhem in na morju. Taka ideja, ako jo goje nekateri srbski krogi, bi ne bila srečna ne za Srbijo ne za Avstrijo. Prepričani smo, da so v Srbiji mnogi vplivni in odlični politiki in državniki, ki vedo ceniti in hočejo vpoštevati koristi prijateljskih razmer med sosednjima državama. Gotovo so jim še v spominu slučaj, ko je Rusija izdala srbske koristi, katere jim je rešila Avstrija. In ravno sedaj se zopet razvijajo razmere, ko bode Rusija zopet na drugem koncu Turčije iskala in tudi našla svoje koristi.

Zgodovinska resnica je, da je srbski narod v vsakem slučaju pričakoval pomoči od Rusije; vlade njegove so bile večkrat opreznije. Ze prvi predsednik senata, Mladen, je l. 1806. iskal zavetje Rusije in se vsled tega sprl z močno stranko, ki je hotela varovati neodvisnost mlade države na vse strani. In taki pojavi so se v srbskem političnem življenju ponavljali do novejših dob. Trajna napetost med Avstrijo in Srbijo se je pričela po okupaciji Bosne in Hercegovine. Ze Ristić je zavlekel v Berlinu sklenjeni dogovor glede železnic in trgovinske pogodbe. Razmere so se poostrele za vlade kralja Milana. Vzgojen je bil v Parizu in navzlic svoji mladosti se ni mogel uživeti v duha in ideje svojega, v veliki večini kmečkega naroda, ki se je oklep svojih starih šeg in naprav. Pariška omika in nazori o življenju niso prijali srbskemu narodu. Milan se je sprl še s cerkveno hierarhijo in tako pomnožil število svojih nasprotnikov. Na političnem in gospodarskem polju je oskobil ugled Srbije med balkanskimi narodi in žalil ponos svojega ljudstva. Njegova Avstriji prijazna politika bi še ne bila zadela ob odpor med narodom, pač pa so ga onemogočili največ njegovi upniki, ki so nesramno izrabljali njega in deželo. Kar so grešile te pijavke na srbskem dvoru, to so srbski krogi pripisavali na rovaš Avstrije. In ko se je bil že odpovedal prestolu, splekaril je še vedno v deželi in tako odbil tudi narodno in napredno stranko, s katerima je bila mogoča Avstriji prijazna vlada. Po krvavem do-

godku v Belgradu 11. junija 1903 so bila srbska tla za avstrijsko diplomacijo vroča in opolzka. Izogibala se je vsakemu ožjemu stiku z radikalno vlado, ki pa se naslanja na večino prebivalstva. Nam seveda se čudno zdi, da je kmečki narod v Srbiji nositelj radikalne ideje; a je tako. Dalje je bila naša diplomacija napačno poučena, da pridejo zopet na površje protizarotniki in pristaši Obrenovičev. Armada je v Srbiji postala najmočnejši faktor, kateremu se mora ukloniti vsaka vlada; in časopisje uživa svobodo po zakonu, kakor v nobeni drugi državi. Kraljevi umor je in ostane velik, neizbrisljiv madež v srbski zgodovini. Od kdaj pa je diplomacija toliko moralna, vestna in sentimentalna, da se ogiblje krvavih znamenj? Leta 1908. so zarotniki ustrelili portugalskega kralja Karola in prestolonaslednika, dve leti pozneje so pregurali drugega kraljevega sina in proglasili republiko, ki so jo priznale vse velesile. Ti in drugi razlogi so Srbijo popolnoma potisnili v naročje Rusije. Z javnim mnenjem morajo plavati tudi naprednjaki in narodnjaki, dasi iz praktičnih razlogov želé prijateljske ali vsaj normalne odnose z Avstrijo.

Rusofilna hipnoza v Srbiji pa je s panslavizmom v taki zvezi, kakor blede luna z izlamom. Panslavizem je v Rusiji prazna fraza in mamilo opozicije proti birokraciji in avtokraciji. Vprašajte ruske Poljake in Ukrajince. Ruska propaganda v Srbiji in na Balkanu sploh ni bila nikdar delo panslavistov, marveč ruskega imperializma, ki se je od slučaja do slučaja posluževal slovanofilov in drugih sredstev, ki tudi drugod niso neznana. Rubelj, frank, marka, krona, lira in dolar imajo povsod privlačno silo, ker so »nervus rerum gerendarum« . . .

Avstrija pa ni še doigrala svoje velike zgodovinske vloge kot velesila. Zato je dolžnost njenih voditeljev, da skrbé za njen ugled in veljavo. Tega pa ne store nervozni in malenkostni državniki, ki precejajo mušice in v najmanjšem pokretu slutijo zarotnike. Velikopotezna politika in velikodušnost nasproti balkanskim Slovanom more habsburški državi pridobiti simpatije tudi v Srbiji, ki je naša neposredna sosedja. Ako habsburška monarhija izvrši temeljito revizijo svoje balkanske politike, pristriže peroti madžarskim šovinistom ter svoje Jugoslovane proglasi za polnoletne, kar so že davno zaslužili, potem zginejo tudi v Srbiji strahovi gospodarske odvisnosti in velikosrbski ideji je odlomljena ost proti Avstriji. Felix, qui potuit rerum cognoscere causas.

LISTEK.

Poslednji član nekdanje nacionalne garde ali narodne straže v Kranju.

Na kratko smo že omenili, da je minulo nedeljo umrl v Kranju v visoki starosti 96 let g. Mihael Pučnik, rojen 15. septembra 1818 v Slovenski Bistrici na Stajerskem. V Kranju se je priselil leta 1844. Bil je po poklicu krojač. Udeleževal se je v onih burnih letih pred letom 1848. javnega življenja v Kranju. Rad se je spominjal v poznejših letih onih dogodkov in v veseli družbi rad pripovedoval prijateljem zanimive anekdote. Da otmemo eno pozabljenosti, naj obelodanimo par črtic o kranjski nacionalni gardi ali narodni straži, katere poslednji še živeči član je bil pokojnik.

Leto 1848. je tudi starodavni Kranj spravilo nekoliko iz ravnotežja. Meščanstvo je hotelo porabiti ta ugoden čas občne nezadovoljnosti, da bi uresničilo nekaj svojih želj. Za časa ustaje sta bila slučajno dva kranjska meščana: Adolf Lokar in Konrad Pleiweiss po opravkih na Dunaju. Domov prišli sta pripovedovala svojim someščanom o dogodkih, katere sta doživela

na Dunaju, ter pripovedovala, da snujejo po mestih »narodne straže«. Kakor iskra, ki pade v smodnik, tako so te novice razvele kranjske meščane. Ostre govornice so se čule po gostilnah in že dne 16. marca je bil sklican v mestno hišo občni zbor vseh inteligentnih meščanov. Na tem občnem zboru se je sklenilo: 1. Ustanoviti »narodno stražo« meščanstva; 2. mesto naj odstavi takratnega okrajnega komisarja Pajka, ker je prestrog, kajti za vsak malenkosten prestop prav občutljivo uporablja leskovko in ker ne dovoli, da bi meščani še zanaprej pokrivali svoja poslopja s škodljivimi (šintelnami), ampak zahteva, naj jih krijejo v opeko. (Dokaz, da je bilo ljudstvo v onih časih nasprotno vsakemu napredku.) 3. Mesto je dovolilo, da se sme ljudstvo oborožiti in snovati narodne straže, takojimeno »nacionalne garde«. Meščani so se vsled občne razburjenosti bali za svoje imetje in življenje, zato so začeli takoj snovati narodne straže, ki naj bi skrbéle za vzdrževanje reda.

Ker je ljudstvo zahtevalo ustavo in preosnovo državnih naprav, vpri-zarjalo pa v pospešenje do uresničenja svojih teženj po vseh večjih mestih demonstracije, je končno vlada vendarle nekoliko odnehala. Da bi pomirila razburjeno ljudstvo, imej pravico

samovoljno voliti okrajnega komisarja. S temi zahtevami se poda odposlanstvo meščanov k okrajnemu komisarju, katerega obvesti, da mora takoj zapustiti mesto. Komisar zahteva nato po svojem podložnem uradniku zaščito za svojo rodbino, a meščansko odposlanstvo ga zavrne, češ, da nima ničesar zahtevati, ampak sme kvečjemu prositi za kaj takega. Ko se nato poslanec vrne s prošnjo za zaščito komisarjeve rodbine, se mu to zagotovi. Okrajni komisar seveda takoj sporoči o svojem položaju c. kr. okrožnemu uradu v Ljubljano. Takratni davkar vitez Franken pa jo takoj prihodnji ponedeljek popiha iz strahu v Ljubljano. V Medvodah sreča četo ulancev, ki so bili na potu v Kranj, ter jih prosi, naj hitro jездijo, četa v Kranju že gotovo — teče kri. Četa izpodbode konje ter drvi proti upornemu Kranju. Pri tej dirki pade vojak raz konja ter na mestu obleži mrtev. Ko nato pridrvi četa po rožnicenskem klancu v mesto ter vidi, da na trgu mrgoli ljudstva, nastavi svoje pike (sulice) in se hoče z vso silo vreči — o j groza! — na mirno trgujoče ljudstvo. Bil je namreč ponedeljek, ki je v Kranju tržni dan.

K sreči takoj spoznajo vojaki položaj in odjezdijo po ulici za cerkvijo v odkazano jim bivališče — na »Staro pošto«. Kmalu zatem dospe iz Ljublja-

ne okrožni načelnik z vladnim svetnikom in kranjskimi uradniki na »Staro pošto« ter pozove mestni zastop na razgovor. Zupan Lokar in nekaj meščanov gre, sicer malo poparjeni, tja, da pojasnijo svoje stališče napram okrajnemu komisarju in da utemelje ustanovitve »narodne straže«. O čem se je še dalje razgovarjalo, ni bilo možno izvedeti, ker se je nadaljnje posvetovanje vršilo tajno. Okrajni komisar je še nadalje ostal na svojem mestu, a meščani so vendarle ustanovili svojo gardo.

Prihodnjo nedeljo po tem dogodku so bili sklicani pred mestno hišo vsi meščani od šestnajstega leta dalje in takrat se je definitivno ustanovila »narodna straža«. Tedaj se je sklenilo vso gardo razdeliti v dve stotniji, za godbo pa odločiti 24 mož ter ji preiskrbeti kapelnika. Častnikom so bili izvoljeni: Zupan Konrad Lokar majorjem, Jakob Jalen stotnikom prve stotnije, Konrad Pleiweiss in Jožef Podrekar nadporočnikom, Janez Holzer, Janez Jamnik in Franc Krisper poročniki, Kristijan Geiger pobočnikom, dr. France Prešern vojaškim sodnikom, dekan Jožef Dagarin vojaškim duhovnikom, Tomaž Pirc vojaškim zdravnikom. Stotnija je štela kakih 100 do 120 mož. Dva doslužena vojaška podčastnika sta dobila nalog, strogo vojaško

Finančna samostojnost Hrvaške.

Letos poteče takozvana finančna nagodba Hrvaške z Ogrsko, ki se po zakonu obnavlja vsakih deset let. Ali se bo sedanja nagodba podaljšala za nadaljnjih deset let, ali pa se bo ustavnim potom obnovila?

Hrvaško - ogrska finančna nagodba je velika rak-rana na narodnem telesu, ki jo hrvaško ljudstvo hudo občuti, kajti ona je izvor vse nevolje Hrvatov. Razni finančni strokovnjaki so namreč na podlagi obračuna med Hrvaško in Ogrsko dokazali, kako neusmiljeno Mažari Hrvatov gulijo in da hrvaški denar porabljajo v svoje avtonomne svrhe, dočim Hrvati nimajo niti pošteno reguliranih rek, cesta in mostov; to pa radi tega, ker ni denarja, ki ga vzamejo Ogrji.

Tudi Mažari postajajo vedno bolj nervozni, čim se bliža Ronec te nagodbe. Oni dobro vedo, da pojde sedaj težko z obnovitvijo nagodbe, ker danes na Hrvaškem ni več oblast v rokah gotove klike, ki je nosila svojo domovino na trg, marveč da bodo Hrvati začeli ljuto borbo za lastno finančno samostojnost. Nikdar ni še bilo lepše prilike, da se hrvaška državna blagajna reši grabežljive mažarske roke, nego je sedaj. Zato Mažari že računajo z raznimi eventualitetami in vnaprej kombinirajo, kako bi se dalo izigrati zakonito stališče Hrvaške in finančno robstvo enostavno podaljšati za novih deset let. Že danes prihajajo časnikarski glasovi, da morejo nagodbo Mažari kar sami prodolžiti.

Toda tukaj se oni varajo, ker je mogoče nagodbo obnoviti samo na oni način kot je bila stvorjena, torej s sodelovanjem faktorjev ene in druge strani. Finančno nagodbo ne more obnoviti samovoljno Mažarov, marveč samo regnikolarne deputacije, v koje pošljeta enako število zastopnikov ogrski in hrvaški deželni zbor. Take regnikolarne deputacije so edino tudi upravičene sklopiti finančno samostojnost Hrvaške. Toda glej, na Hrvaškem se je pojavil neki ambiciozni uradnik, ki javno v novinah trdi, da je mažarski finančni minister pooblaščen na temelju enostranskega zaključka mažarskega sabora še dalje uvrščati hrvaško tangento v zajedniški hrvaško - ogrski proračun. Če se to zaista zgodi, kar spričo današnjega neustavnega stanja nikakor ni izključeno, bi to bila pač najodurnejša žalitev Hrvaške od strani Mažarov.

Tako pisanje uradnika je protizakonito in ko bi hrvaške oblasti bile na svojem mestu, bi se proti takemu človeku moralo disciplinarno postopati. Toda v tem slučaju se izpolnjuje prislovica, »da vrana vrani oči ne izkljuje« in da je ta štrebar pisal te reči samo zato, da bi se zastrašilo pravaše in koalicijo in jo pripravilo, da popušča. Namen teh člankov gre očitno za to, da se razbije pakt stranke prava s koalicijo, ki se je kot nagodbenjaška stranka s tem paktom zavezala, da se hoče boriti za finančno samostojnost Hrvaške. No, združena opozicija se nima ničesar bati, temveč naj deluje v smislu svojega programa dalje, ker borba za finančno samostojnost Hrvaške je zakonita.

izvežbati vso četo. Že takoj drugega dne so se pričele v Gašteju vaje v koračanju. Vsak gardist je moral prineseti seboj kako orožje, bodisi kak zarjav meč ali star samokres (pištolo), ako pa tudi tega ni mogel dobiti, moral je prinesiti lesen stolec. Pač je bilo zanimivo gledati to hrabro četo, obstoječo iz mladeničev in sivih starčkov, ki so korakali po Gašteju ter so bili izvečine oboroženi — z bridkimi koli... Iz te zadrege jih reši baron Cojz z Brda s tem, da jim podari iz svoje orožarne lepo število pušk, ki so bile odvzete večinoma lovskimi tatovom; med temi je bilo nekaj prav lepih in dobrih. A garda še davno ni bila oskrbljena, ker ji je manjkalo še mnogo; namreč obleke, mečev in godal. Treba je bilo dobiti denarja, ker marsikak gardist ni bil toliko premožen, da bi si mogel sam preskrbeti vse to, ker večina gardistov je bila rokodelskega stanu. Pričelo se je torej nabirati pri premožnejših meščanih, ki so bili dokaj radodarni radi velikega strahu, kajti bali so se za svoje kože. V kratkem času se je nabralo nad 1000 goldinarjev. S tem denarjem se je naročilo godbeno orodje, nekaj obleke in orožja. Velikonočno soboto je garda nastopila prvič popolno opravljena, a še brez godbe. Oprava je bila taka-le: Klobuk, kakršnega so imeli orožniki do leta 1900, samo s to razliko, da je bil levi okrajek zasukan navzgor ter je imel tam zataknjen pokonci stoječ

Z vprašanjem finančne samostojnosti je združena preureditev cellega kompleksa finančnih in gospodarskih zadev, tako da bi od nagodbe komaj kaj več ostalo razun zajedniških poslov, ki izvirajo iz pragmatične sankcije. Boj v tem smislu se vedno bolj približava in narodne vrste se žilavo pripravljajo nanj.

Balkanska vojska.

Kaj zahteva Avstrija od Črnogore.

Dunaj. Inspirirano časopisje potrjuje, da ima avstrijski poslanik na Cetinju nalog storiti pri črnogorski vladi energičen korak. Ako Črnagora ne sprejme avstrijskih pogojev, ima slediti ostrejša diplomatska akcija, even-Netočna pa so poročila o vojaških korakih, ki jih je Avstrija že storila. Poraki, ki jih je Avstrija že storila. Pogoji Avstrije so po trditvah omenjenega časopisja sledeči: 1. Črnagora mora primestiti prost odhod vseh nevojakov iz Skadra. 2. Črnagora mora dati primerno pojasnila o umoru, izvršenem na katoliškem župniku Paliču v Džakovici. 3. Avstro - ogrska vlada zahteva, da ustavi Črnagora vse nasilne prekrstitve v Albaniji in da Črnogorci ne smejo siliti katoliških Albancev na prestop v pravoslavno cerkev. 4. Avstro - Ogrska zahteva popolno zadoščenje za nasilja, izvršena nad parničkom Unaro - Croate »Skodrac«, kate-rega so Črnogorci prisilili, da je služil Srbom v transportne svrhe.

Junaška smrt Petra Paliča.

Dunaj. V tukajšnjih cerkvenih krogih opisujejo umor frančiškana Angela Paliča v Džakovici dne 7. marca tako: Palič, rojen Albanec, je bil 43 let star in zelo priljubljen. Omenjenega dne so se združili v Džakovi in okolici srbski in črnogorski vojaki s fanatičnimi pravoslavnimi duhovniki, da bi prisilili ondotno prebivalstvo na prestop na pravoslavno vero. 300 oseb, moških, ženskih in otrok, med njimi Paliča, so zvezali z vrmi in pozvali na prestop. Neki pravoslavni duhovnik je pokazal na vojake, ki so imeli puške pripravljene, pa je dejal: Ali podpišete, da prestopite, ali pa Vas pošljejo vojaški božji bojovníki v pekel. Nato so jetniki podpisali. Kot zadnji je prišel Palič na vrsto. Bil je edini, ki je kljub trikratnemu pozivu mirno in dostojno odklanjal. Tedaj so na mig pravoslavnega črnogorskega popa vojaki planili po njem, mu strgali duhovniško obleko s telesa in ga jeli obdelavati s kopiti pušk. Palič, ki je imel več zlomljenih kosti in reber, se je zgrudil na tla. Zdaj so težko ranjenega še enkrat vprašali, če podpiše. Odgovoril je: »Ne, svoje vero ne zapustim.« Dobil je zopet mnogo udarcev s kopiti, dokler mu ni bajonet prebodel pljuča in mu končal življenje. Iz Rima pripravljajo spominu tega duhovnika velike časti. Albanci, ki so prisiljeni na prestop, dobe, ko se vrnejo normalne razmere, odvezo od ekskomunikacije, ki je združena s prestopom.

Eventualni korak Avstrija in Italije.

Rim. Od tu se poroča, da ne verujejo na demonstracijo avstrijskega in laškega brodovja pred Barom. Dunajsko poročilo, da so črnogorske in srbske baterije napravile velikansko sko-

do hišam in samostanom avstrijske in laške kolonije in da je bilo več oseb usmrčenih, med njimi 8 laških redovnic, je povzročilo, da namerava laška vlada na Cetinju prijateljsko posredovati in izraziti, da se pri obstreljevanju Skadra gleda kolikor mogoče obzirno na prebivalstvo. »Avanti« poroča, da je laški mornariški minister poveljni kom vseh ladjinih divizij ukazal, da morajo biti pripravljene takoj odpluti na morje. V Genovi je laška vlada najela 8 parnikov, ki morajo biti v Neapolju pripravljene za prevoz vojakov. Iz Rima se poroča, da je laška udeležba pri demonstraciji brodovja odvisna od poročila, ki ga laška vlada pričakuje od svojega poslanika na Cetinju. Ena laška divizija je v Messini pripravljena, da odplove.

Obstreljevanje Skadra.

Sarajevo. »Srbska Rje« poroča iz Skadra, da »pričeka Srbi iz težkih topov streljati na Skader. Učinek obstreljevanja je strašen. Skader gori. 80.000 srbskih vojakov, ki jim kralj Nikolaj poveljuje, je pripravljen, da mesto napade, ki se ne more več dolgo držati.

× × ×

Bulgari odbili napad Turkov pri Čataldži.

Sofija. »Agence Telegraphique Bulgare« poroča: Pri Čataldži je dne 19. t. m. podpirala ena turška divizija z artiljerijo proti levemu bulgarskemu krilu. Bulgari so turški napad odbili in vrgli Turke nazaj. Turki so veliko ljudi izgubili. Druga turška divizija je marširala proti bulgarskemu središču in se približala bulgarskim utrdbam na 400 korakov. Bulgari so nato izvedli protinapad in so Turke vrgli nazaj. Turška divizija je pobegnula. Turki so na bojišču 500 mrtvih in ranjenecv pustili. Proti večeru so Turki s šestimi bataljoni poskusili napasti skrajno bulgarsko levo krilo, a streljanje bulgarske pehote in artiljerije je onemogočilo Turkom približati se in so bili prisiljeni, da so se umaknili. Ker je bilo dne 18. t. m. turško levo krilo poraženo, ni turško levo krilo 19. t. m. operiralo.

× × ×

Rusija ne odpušča rezervistov?

Krakov. Poljski listi poročajo iz Varšave, da v varšavskem in kijevskem vojaškem okraju niti enega rezervista niso odpustili domov. Poljskim rezervistom niti za katoliške velikončne praznike niso dopusta dovolili.

× × ×

Srbija vpokliče letos pozneje kakor druga leta vojaške novince pod orožje.

Belgrad. Srbska vlada je pozvala rekrute pod orožje šele 7. aprila in ne 20. marca kakor druga leta.

× × ×

Po umoru grškega kralja.

Atene. V Solun odpošlje grška vlada vojno ladjo, ki pripelje truplo rajnega grškega kralja v Atene najbrže v nedeljo. Kralja polože na mrtvaški oder v kraljevi palači. Ni še znano, kdaj kralja pokopljejo. Pravosodni mi-

nister je ukazal zapečatiti zasebne kraljeve sobe. Po pogrebu pečate odstranijo. Sodijo, da je že dolgo, ko je napravil kralj svojo oporoko. Bogat ni tako kakor so sodili.

Morilec Schinas je rojen v Serresu, kjer je bil šolski sluga, a so ga odpustili radi pijanosti. Ko s Solun Grki zasedli, so mu dali službo v mestu, a so ga radi pijano orali kmalu odpustiti. Na kraljevo vložil prošnjo za podporo, ki so jo pa po poizvedbah odklonili. Zdi se, da je bil Schinas pijan, ko je grškega kralja ustrelil. Ko so Schinasa zaslišavali, je bil miren in hladnokrven in se ni kesal svojega zločina. Pri njem so dobili veliko izsiljevalnih pisem, pisanih raznim osebam. Zaprl so več oseb, ki so obče-vale z morilecem. Schinas trdi, da se je hotel maščevati, ker ni odgovoril kralj na njegovo osebno pritožbo in ker ga je kraljev pobočnik iz kraljevega grada odstranil. Ko so ga vprašali, kaj da je hotel z drugo kroglo storiti, je odgovoril, da se je hotel usmrtiti, a da samoumora ni mogel izvršiti.

Preiskava ni nič zanimivega dogajala. Ne potrjuje se, da bi bil Schinas najet, da kralja ustrelil. Morilec je telesno in duševno propadel človek, dasi včasih inteligentno odgovarja. Ena morilčeva sestra je učiteljica na neki grški zasebni šoli v Solunu.

Novi grški kralj Konstantin XII.

se je dne 20. t. m. zjutraj za avtomobilom pripeljal v Atene, kjer ga je čakala velikanska množica.

Kako je v Carigradu.

Prednica avstrijskega »Rdečega križa« v Carigradu v Ljubljani.

Sinoči je došla v Ljubljano prednica avstrijskega »Rdečega križa« v Carigradu č. s. Montecuculi. Z njo je prišlo nazaj več usmiljenih sestra. Med njimi tudi ena slovenska sestra. S. Montecuculi je sestra ravnokar vpo-kojenega avstrijskega admirala Montecuculija; bila je več let v ljubljanski bolnišnici in je večja slovenskega jezika. V kratkem se odpelje v Pariz in od tam na Kitajsko v misijone.

Danes dopoldne se je zglasil v Leonišču pri č. s. prednici član našega uredništva, kateremu je povedala ljubezniva g. sledeče zanimivosti:

Sestre, ki so prideljene avstrijskemu »Rdečemu križu«, so bile v Carigradu pet mesecev in se vrnejo po Veliki noči vse nazaj. Imele so veliko posla z ranjenimi vojaki, katerih je jako veliko pomrlo vsled ran. Med ranjenci so bili zastopani vsi mogoči narodi, podaniki turške države. Bili so Bulgari, Sirci, Arabci, Grki, tudi nekaj Albancev je bilo med njimi. Po veri je bila večina ranjencev mohamedanska, vendar je bilo med njimi neverjetno število pravoslavnih kristjanov in par katoličanov. Sestre so se z Bulgari lahko sporazumele; nekaj vojakov je znalo tudi par nemških besed. Velik križ pa je bil z albanskimi in vojaki iz Azije, katerih čisto niti turški zdravniki niso razumeli. V takih slučajih so si morale sestre pomagati z ugrabljanjem in mimiko. Ranjenci so prihajali zvečine z turško-bulgarskega bojišča, posebno od Lozengrada, Lüleburgasa in Corluu. Slučajev kolere, kuge je bilo malo. Pač

žimnat šop; častniki so pa imeli namesto šopa peresa. Suknjo so imeli višnjevo z dvema vrstama belih, oziroma srebrnih gumbov; imeli so stoječ ovrtnik in rdeče obšive; hlače so bile sive z rdečim všivom (paspulom) ob straneh. Meči so segali gardistom do tal. Gardisti so tistega dne prvokrat nastopili pred mesto hišo, takojmenovano »Hauptwache«. Vsled tega preprosto ljudstvo mestno hišo še dandanes nazivlje »havboht«. Podnevu je bilo pri tej straži v službi vedno 6 do 10 mož, ki so šli zvečer patroljirat po mestu in najbližji okolici. Ko so se vrnili, prevzel je stražo zopet drugi oddelek. Ti obhodi straže so bili potrebni posebno v okolici, ker so se mnogokrat širile govore po mestu, da se klati cela tropa vojaških beguncev po »vodnem gozdu«, ki ga dandanes imenujejo »vudin« ali celo »udni boršt«, in ker so bile vse pristave okoli mesta lesene ter se je bilo bati kakega požara. Ljudstvo je nazivalo te begunce »rokovnjače«, dasi to niso bili pravi rokovnjači. Govorilo se je, da imajo seboj tudi svoje družine, da, celo svojega duhovnika in da nameravajo neko noč napasti mesto. Ti klavitezi so se skrivali po duplinah v pečeh Kokrinih bregov; nameravanega napada na mesto pa vendarle niso izvršili, bržkone iz strahu pred narodno stražo. Če je patrolja prišla kakega postopača, privedla ga je na glavno stražo; drugo jutro so ga privedli pred komisarija,

kateri mu je prisodil 25, po potrebi tudi več leskovk na oni del telesa, ki je za sejo, ter ga po izvrstitvi tega človekoljubnega dela odslovil; ako je bil pa videti sumljiv, dal ga je odvesti v zapor. Te sodbe so se vršile v pisarni, kjer so bili združeni vsi tedanji uradi: glavarstvo, sodnija in davkarija, namreč na vogalu, kjer je dandanes Kamenčanova hiša. — Ko so bili premagani Pijemontezi, pobralo se jim je dokaj pušk, ki so pa bile baje jako slabe in nerodne, vlada pa je zato podarila »Kranjski gardi« 200 takih pušk »na kameu«. Pozneje so se pričele v Gašteju ob nedeljah popoldne vaje v streljanju na nastavljeno tarčo. Da bi bil pa kdo zadel v tarčo, ni misliti, kar je tudi lahko umevno, ker so bile puške zelo slabe. Pripoveduje se, da je nekdo pač zadel v tarčo, samo da se mu je puška neprevidoma sprožila in kroglja je zadela ravno dotičnega. Pri procesijah so pozneje nastopali z godbo ter ustrelili pri vsakem blagoslovu. Hudo-bni ljudje so sicer govorili, da je bilo to streljanje slišati, kakor ropot fižola, ki ga vsuje kuharica v pločevinast lonec. Tudi cesarjev rojstni dan in god so praznovali z velikim sijajem ter so po maši ustrelili pred cerkvijo. Vsako nedeljo se je garda korporativno udeležila sv. maše, pri kateri je na koru igrala njena godba. V poletnem času so ob nedeljah pogosto prirejali skupne izlete, kakor v Naklo, v Tržič in v Škofjo Loko. — Ob tistem času je tudi

Ljubljana imela svojo gardo, in sicer pešce in krasno opravljene konjenike. Neko nedeljo poseti ljubljanska garda svojo sosedo, kranjsko. Na logu, ki je sedaj last g. Vinka Majdiča, so napravili velik tabor, kjer se je kuhalo, jedlo in pilo, konečno pa sta se obe gardi pobratili. To je bilo živahno življenje, in marsikateri Kranjec se je z veseljem spominjal tega lepega dneva.

Ščasoma je garda dobila tudi svojo zastavo, katero so podarile kranjske dame; na trakovih je bil napis: — 13., 14., 15. III. 1848. Kmalu potem so se sešle tri garde, namreč ljubljanska, kamniška in kranjska v Ljubljani, kjer so se blagoslovile nove zastave vseh treh narodnih straž. V Lattermannovem drevoredu se je vršila živahna svečanost, katero je zaključila velika ljudska veselica.

Že v prvem letu obstanka kranjske nacionalne garde je bela žena zahtevala dve žrtvi iz njenih vrst. Prva žrtev je bil nek barvar, ki se je baje udeležil ljudskega klanja pri Lipskem in ki je bil poseben prijatelj žganih pijač. Pokopan je bil prav po vojaško in konečno mu je šestorica tovarišev ustrelila v odprto gomilo. Stotnik pa je nato stopil pred gomilo ter s toplimi besedami svaril tovariše pred nesrečnim žganjepitjem. Drugi član, katerega so spremili člani kranjske nacionalne garde k večnemu počitku, je bil častnik-sodnik — prvak slovenskih pesnikov, dr. Franca Prešerna. Po-

pa je divjala med armado huda disenterija, posebno pred Čataldžo. Pred ko, lero imajo Turki neverjeten strah. Kdor oboli za kolero, je izgubljen, ker se ga noben Turek ne dotakne. Hiše hitro zastražijo in mu niti potrebne hrane ne dajo, da bi se ne nalezli bolezn. Zadnje čase so donášali v bolnišnice po večini onemogle in zdelane vojake, ranjencev skoro nobenih. Med obolenimi vojaki je vlada velika prijaznost in ni bilo nobene sledi kake verske ali nacionalne mrznje. Med turško armado so bili tudi nemški častniki, vendar se vojske aktivno niso udeleževali, ker so jim bila odkazana druga mesta.

Prekrat v Carigradu je prišel nenadoma, nepričakovano in se je izvršil brez hrušča. Na ulicah se ni niti poznalo, da se vrši v mestu kak prekrat. Sploh vlada v Carigradu mir in red. Ko bi ne bilo videti po carigradskih ulicah vojaških transportov, bi niti ne vedeli, da je vojska v deželi, tako vsakdanje lice kaže mesto na zunaj. Krogi, s katerimi je prišla prednja in dotika, so brez izjeme na strani Mladoturkov, najbrže bo tudi večina carigradskega prebivalstva. Cena živila je bila v Carigradu precej zmerna, zadnje čase je pa precej poskočila. Veliko je kriv tega zadnji požar v Carigradu, ki je uničil velikanska skladišča živila za armado.

Kdaj bo konec vojske? Tega Turki sami ne vedo. Ljudstvo po večini niti ne ve, kaj vse so Turki dosedaj izgubili. Izobraženi Turki se tega zavedajo, ali njihov narodni ponos jim ne pripušta, da bi kar brezpogojno meč iz rok dali. Splošno pa vlada med Turki velika potrlost in klavernost, ki se jim že na obrazu bere. Izgubili so popolnoma vsako upanje v vojno srečo in popolnoma hladno čakajo, kaj jim priinese bodoča usoda.

Dnevne novice.

Umor patra Palića. V Djakovici so glasom poročili dunajskih listov Srbi ali Črnogorci umorili patra Palića, ker ni hotel prestopiti k pravoslavlju. Ker so dunajski listi, kar se tiče dogodkov na Balkanu, jako nezanesljivi in se jim končno prav nič ne gre za svobodo katoliške vere, ampak bolj za hujskanje zoper balkanske Slovence, katerim ne privoščijo njihovih pridobitev, bo treba počakati preiskave, da se motiv tega umora pojasni. Mi opozarjamo na to, da se Albanci te dni z vso resnostjo upirajo, da se vrše tam dan na dan napadi na srbsko vojaštvo in da porezujejo Albanci celo telegrafsko zvezo, ki se je napravila med Prizrenom in albansko obalo. Srbsko vojno poveljstvo je zato te dni izdalo ukaz, da radikalno vse zločine prepreči. Ta ukaz je sicer res krut, ker ukazuje, da se vasi, koder se upor pojavi, zažgo in vsi moški od 15 let dalje vojnopravno ustrelje. Mogoče so Albanci tudi v Djakovici poskušali kako vstajo. Če se je pa umor patra Palića zgodil res le iz pravoslavnega fanatizma, ga je najodločneje obsojati in je črnogorski in srbski vladi nujno svetovati, da v interesu jugoslovanske stvari take pojave takoj zatreta. Ne smemo pa pozabiti, da je v Albaniji organizacija katoliške cerkve združena z vprašanjem protektorata Avstrije, ki ima tudi politično ozadje. Črnogorci so pa prav te dni zaradi skadrskega vprašanja proti Avstriji skrajno razljučeni. To je psihologija dogodkov v Albaniji. Zato je želeli, da se enkrat

ložili so ga v prezgodnjo gomilo z vso častjo, kakršna se spodobi takemu možu. Nazadnje je godba zaigrala dvoje pesmi, ki sta bili zloženi po besedilu njegovih poezij.

A tudi svoje slabosti so imeli gardisti, kakor je to pri vsaki stvari. Člani so bili večinoma rokodelci, ki so se morali cel dan pečati s svojim obrtom. Mnogokrat je bilo treba iti na stražo, mnogokrat k skupnim vajam. Umevno je torej, da je večina njih začela zane-marjati delo. V tistem času je vladalo še vseobče navdušenje in pričelo se je popivanje brez konca in kraja. Bil je že skrajni čas, da je vlada upeljala nove varnostne uredbe, ki so povzročile, da se je okoli leta 1850. razpustila ta slavna straža kranjskega mesta. Puške in enake vojaške stvari so morali gardisti oddati v Ljubljano, edino meče so smeli obdržati. Še dandanes je v Kranju mnogo kuhinjskih nožev, ki so narejeni iz teh mečev. Edino zastava, ki je vedela ohraniti svojo veljavo. Rešil jo je adjutant Geiger in jo spravil za boljše čase. V poznejših letih je zastavo dobila novoustanovljena »Čitalnica«, potem »Gorenjski Sokol«. Sedaj čaka stara zastava zopet novega povelja. Boben, ki je včasih klical gardiste, rabi še dandanes mestni policaj-izklicalec.

med Avstrijo in Rusijo albansko vprašanje reši, da nastopijo ondi normalne in pravične razmere. Mi torej upamo, da bo to ostal edini slučaj in da bosta Črnogora in Srbija odsteli proti katoličanom postopali pravično ter ukrotili fanatizem nekaterih omejenih popov. S tem bosta odvzeli hujskaškemu nemškemu časopisju možnost izigravati katoliške Jugoslovane proti pravoslavnim in narobe. Ta špekulacija v škodo jugoslovanstva se ne sme posrečiti. Zato je apelirati na črnogorsko in srbsko javnost, naj vse storita, da katoličani v Albaniji ne bodo imeli vzroka pritoževati se glede verske persekucije, da gotovi krogi ne bodo iz tega kovali kapitala za svoje protislovanske namene.

Zlate besede. Leta 1911. je rajni angleški žurnalista Stead imel razgovor s turškim metanom. Stead je prepričeval sultana, da bi najbolj storil, če bi dal Albancem, Bulgarom, Grkom in Srbom svobodno samoupravo, nego da turški generali pošiljajo nanje vojsko in jim turški ministri usiljujejo turški jezik. Pri tem je Stead opozoril sultana na angleško vojsko z Buri in dejal: »Mi smo imeli z Buri vojsko tri leta in smo za njo žrtvovali 4800 milijonov K. Nazadnje smo napravili mir s tem, da smo dali Burom vse, kar so želeli. Naša izkušnja v Južni Afriki nam ne kaže samo, kako bi se bila lahko vojska preprečila, marveč tudi kako se njene nesreče sploh morejo preprečiti. Človek je lahko kralju popolnoma udan, pa vendar sme najkrepkeje se upirati slabim svetovalcem, ki so odgovorni za politiko krivice. Jaz nisem bil nikdar bolj udan kralju in svoji državi, kakor takrat, ko sem se odločno upiral tej vojski. Resnična zvestoba do vaše veličanstva bo velikokrat vodila vaše najbolj zveste podložnike, da se bodo trudili osvoboditi vaše veličanstvo od slabih svetovalcev, katerih politika prinaša sramoto vašemu imenu.« — Tudi nas obdružuje nemško časopisje, da smo veleizdajalci, ker obsojamo politiko naše diplomacije nasproti lastnim in nasproti balkanskim Slovanom. Za odgovor naj preberejo Steadove besede!

Iz seje deželnega odbora kranjskega. Glede nameravane zgradbe elektrarne na Ljubljani sklene deželni odbor, da iz gospodarskih ozirov ni v stanu pritrditi nameri mestne občine Ljubljanske, zgraditi ob Ljubljani elektrarno in vsled tega ne bo dovolil najetja posojila v ta namen, oziroma ne bo stavil deželnemu zboru tozadevnega predloga. — Provizornim paznikom deželne prisilne delavnice se imenuje Ignacij Pevc. — Stavbnemu adjunktju Dragotinu Gustinčiču se dovoli izstop iz deželne službe s 30. aprilom 1913. — Ker županstvo v Spodnji Šiški neopravičeno ovira v zidavo neke spominske plošče v šolsko poslopje, se županstvu naznani, da smatra deželni odbor to oviranje kot upornost proti deželnemu odboru.

Jutri, ko bodele praznovali Vstajenje, — ne zabite na pihu »Slovenski Straže«!

Občni zbor zadruge rokodelskih in dopuščenih obrtov v Cerknici se je vršil dne 19. marca ob veliki udeležbi od strani rokodelskih mojstrov. Iz poročila načelnika je posneta sledeče: V letu 1911 je imela zadruga 7 K 45 vin, primanjiljaja; v letu 1912 je pa imela dohodkov 324 K 80 vin., stroškov 55 K 71 vin., tedaj čistega prebitka 269 K 9 vin., iz česar se vidi, da zadruga, pod spretnim vodstvom načelnika Ronkote, izborna napreduje. Za preglednika računov se imenujeta gg. Kastelic Fr. in Hiti Matevž. Dr. Blodig opraviči svojo odsotnost. Obč. zbora se je udeležil tudi svetnik trgovske in obrtne zbornice g. Ložar kot član kuratorija obrtno-pospeševalnega urada ter je poročal o delovanju tega urada. Vzpodbujal je gg. člane, naj se zanimajo za zavod.

»Vošnjakova korespondenca« in »Matica Slovenska«. »Matica Slovenska« izda v uredništvu g. dr. Drag. Lončarja v Idriji Korespondenco + dr. Jos. Vošnjaka. Ker je bil pokojni dr. Vošnjak eden izmed najagilnejših naših mož v zadnji tretjini prošlega stoletja, bo ta Korespondenca zelo važna za spoznavanje one dobe slovenske zgodovine. Publikacija bo naravno obsegala dva dela: I. Pisma, ki so jih drugi pisali Vošnjaku. II. Pisma, ki jih je pisal Vošnjak. Dopisovali so Vošnjaku na primer: A. Askerc, dr. F. Bleiweis, Caf. Cimperman, Fr. Costa, A. Einspieler, P. pl. Grasselli, Freuensfeld, A. Funtek, Fr. Govekar, Ivan Hribar, grof Hohenwart, dr. B. Ipavc, Jurčič, Klodič pl. Sabladolski, dr. St. Kočevar, Komel pl. Sočeban, dr. Gr. Krek, Fr. Levstik, Lutman (župnik na Koroškem), Macun, dr. D. Majaron, Fr. Ks. Meško, Ogrinec, dr. Prelog, Rapoc, dr. Razlag, dr. J. Sernec, Spinčič, Stritar, L. Svetec, Jurij Šubic, dr. Iv.

Tavčar, Tomšič, A. Trstenjak, dr. P. Turner, baron Winkler, Šuman, Dav. Trstenjak. — »Matica Slovenska« se obrača s tem do vseh p. n. gospodov, ki hranijo katera Vošnjakova pisma, s prošnjo, da bi blagovolili to korespondenco za omenjeno »Matično« publikacijo dati na razpolago. Naravno je, da se bo iz te korespondence, kolikor se tiče še živčih oseb, izločilo vse, kar bi segalo v čisto privatno življenje ali tangiralo osebno čast z ene ali druge strani.

d Podružnica »Slovenske dijaške zveze« za Gorenjsko priredi v četrtek, dne 27. marca ob pol drugi uri popoldne v prostorih gostilne Graiser v Kranju prijateljski sestanek. Dnevni red: 1. odborova seja 2. predavanje tov.; bogoslovca Jelena o temi: »Svobodno znanstveno raziskavanje in cerkvena avtoriteta«; 3. predlog o ustanovitvi kamniškega pododbora; 4. eventualije. Odbor vabi vse tovariše z Gorenjske. Podružnica vprižori v nedeljo, dne 30. marca zvečer v »Ljudskem Domu« v Kranju Grillparzerjevo tragedijo »Prababica« (Ahnfrau).

Za župana je izvoljen v Križah pri Trzinu dosednji župan Janez Fajfar, za županovega namestnika pa Josip Rozman, zoper katerega so liberalci rekurirali celo na ministrstvo, seveda brezuspešno. Zavlačevali so na ta način konstituiranje novega občinskega odbora celih devet mesecev.

Umrla je na Ježici mati župana in posestnika g. Vincencija Ahlina, g. Uršula Ahlin, stara 69 let. Naše najiskrenejše sožalje.

Po nesreči se je ustrelil 14letni posestnikov sin Fran Kodelja v Vrhpolju pri Vipavi. Kupil si je velik star votel ključ, s katerim je dne 8. t. m. streljal. Prvi strel se je posrečil, pri drugem se je pa ključ obrnil in zadel dečka v glavo. Deček je dne 18. t. m. umrl.

Astronomski začetek pomladi. Danes jutraj ob 6. uri je solnce doseglo prvo točko znamenja ovna in se nahajalo v ravni ekvatorja. V tem času sta dan in noč enako dolga. Od danes naprej bodo noči vedno krajše in dnevi vedno daljši. Vreme se bo najbrž zopet zvedrilo; prognoza za praznike je dokaj ugodna. V noči od sobote na nedeljo nastopi polna luna, kar potrjuje naše nade na lepo vreme o praznikih.

Ljudskošolska služba. Dopust se je dovolil oboleti učiteljici Mariji Mlakar na Vrhniki; nameščala jo bo supletinja Hermina Kobal, zdaj na Blatni Brezovici; oboletu učiteljico Rozo Černe v Rudniku bo nameščala dosedanja supletinja Marija Habe v Zg. Šiški. Oboletu učiteljico Marijo Mohorčič v Sturiju bo nameščala izprašana učiteljska kandidatinja gđc. Ljudmila Kavs.

Nove stavbe v Spožnji Šiški. Stavbenik Bettelino je pričel graditi enanadstropno hišo v Knezovi ulici. Grade hiši J. Bonača in A. Bezljaja. Ob Planinski cesti grade dvonadstropno hišo strojevodje Fr. Jenko, ob Kamniški ulici pritlično hišo žel. uslužbenca Ložarja. Tvorničar E. Zelenka adaptira svojo tvornico in prireja 14 stanovanj. Tudi ceste se deloma regulirajo.

Vsi kupite velikonočne razglednice »Slovenske Straže«!

Cerkveni vesnik.

Shod Sodalitatis za novomeški dekanat bo dne 26. t. m. v Šmihelu ob 11. uri dopoldne.

Primorske vesti.

p Goriški deželni zbor. Z Dunaja poročajo, da bodo razpisane nove volitve za goriški deželni zbor že prve dni meseca junija.

p Za župnika v Proseku je bil v tajni seji tržaškega občinskega sveta prezentiran g. Aleksander Martelanc.

p Izpremembra poštnih okrajev na Primorskem: Vasi: Kresija, Samatorka, Prečnik in Slivno, od katerih sta prvi dve spadali doslej k c. kr. poštnemu uradu Prosek, zadnji dve pa k c. kr. poštnemu uradu Nabrežina 1, spadajo odsihmal poštnemu uradu Nabrežina 2.

p Železniška nesreča med Podmelcem in Sv. Lucijo. Zaradi neke skale, ki je padla v torek popoldne na železniški tir med Podmelcem in Sveto Lucijo, je skočil vlak št. 15, t. j. oni vlak, ki prihaja v Gorico ob 4. uri in 44 min., iz tira; le zadnja dva vagona sta ostala na tiru. Kakor se poroča, ni od potujočega občinstva ponesrečil niko. Zaradi te nesreče so imeli naslednji vlaki velike zamude.

p Stavka v tržaškem tehničnem zavodu je končana. Podjetje je število izprtih delavcev znižalo na tri.

Ljubljanske novice.

ZA BULGARSKI RDEČI KRIŽ!

»Katoliška Bukvarna« prodaja lepe slike in razglednice bulgarskega »Rdečega križa« v korist bulgarskih ranjencev.

Slike se prodajajo brez dobička po ceni, ki jo je bulgarski »Rdeči križ« sam nastavil, tako da pride vse v korist ranjenim in sirotam.

Slovenci smo dolžni svoje junaške brate podpirati v čast lastnega imena.

Razglednice kolorirane o prizorih na bojiščih, lepo izvedene, stanejo po 20 vin., fotografske pa po 50 vin.

Slike pa so v velikem formatu in sicer:

Vsi bulgarski generali 1 K, Prestolonaslednik — 1 K, Bulgarska kraljica kot usmiljenka (kolorirano) 1 K.

Bulgarska kraljica (doprsna kolorirana podoba) 2 K.

Pozivljamo občinstvo po mestu in deželi, naj kupuje te slike, ki so zelo lepo izdelane in s čimer store vsi slovenski kupovalci tudi človekoljubno delo v korist našim bratom na Balkanu!

Ij Elektrarna na Ljubljani. Obiravnava se je po večdnevem zaslišanju izvedenec končala, in sicer tako, kakor je bilo pričakovati: Izvrši se projekt deželnega odbora. Vsa obravnava je bila sploh čisto nepotrebna in je mesto za projekte in za izvedence čisto po nepotrebnem izdalo lepe tisočake, ki bi jih tako potrebna občina kot je Ljubljanska, lahko drugod rabila. Pa tako je, ako se brezmišeln upor tira do skrajnosti! Ko so različni izvedenci — in mesto jih je najelo za drag denar celo kopo — izdali svoja mnenja o tem ali onem projektu — ali na desnem ali na levem bregu — je dr. Lampe naznanil komisiji sklep deželnega odbora, po katerem deželni zastop ne dovolj mestni občini najeti posojilo. S tem je projekt neizvršljiv in vsako nadaljevanje te izpočetka ponesrečene mestne akcije je le vun vržen denar. Seveda si je mestna občina s to vse obsodbe vredno nagajivostjo proti deželnemu odboru v tako resni zadevi korenito poslabšala svoje stališče.

Ij Zgradba kanalov-nabiralnikov. Minuli ponedeljek so pričeli kopati jarek na Poljanskem nasipu pri Romovi hiši; jarek se koplje proti Jubilejnemu mostu, na Sv. Petra nasipu se pa koplje jarek med Pollakovo tvornico in Mallyjevo hišo. Beli teden prično pripravljala dela za zgradbo kanalov-nabiralnikov naprej od Jubilejnega mostu, in sicer na desnem bregu Ljubljanske v Šolskem drevoredu in na levem bregu od Levčeve hiše proti Frančiškanskemu mostu. Trg za živila se tako-le izpremeni: Mesarji, prodajalci živil in zelenjave se premeste, in sicer mesarji na Vodnikov trg, ostali pa na trg pred Mestnim Domom. Veletrgovci (les, krompir itd.) se premeste na Šentjakovski trg. Ob Frančiškanskem mostu pridno izkopavajo ilovično zemljo in nadaljujejo zgradbo nasipnega zidu. Zabijanje pilotov je izvedeno malodane že do Črevljarskega mostu. Zeleno betonsko konstrukcijo nadaljujejo. Razstreljevanje počasi napreduje. Bager deluje med prisilno delavnico in Vodmatom in bo došel v štirih tednih do izliva Gruberjevega prekopa v glavno strugo Ljubljane.

Ij K pogrebu Franc Zabavnik. Člana J. S. Z. skupine Katoliško tiskovno društvo, vabi odbor tem potom svoje člane, da se udeležijo pogreba jutri v soboto ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti na Sv. Petra cesti št. 47.

Ij Pritožbo proti službeni pragmatiki, katero je sklenil občinski svet za mestne uradnike, so vložili Nemci na dež. odbor. Nemcev ni prav, da se v pragmatiki za uradnike izrečeno ne zahteva znanje nemščine.

Ij Umrla se v Ljubljani: Helena Končan, zasebnica, 75 let. — Marija Moller, vpokojnega želez. strojevodja vdova, 66 let. — Ivana Čančar, hči mizarkega pomočnika, 16 mesecev. — Marija Stanko, hči tovarniškega delavca, 4 leta. — Vinko Železnikar, poljski dninar, 31 let.

Ij Z ribjega trga. Zadnje dni tega tedna je bil Ljubljanski ribji trg razmeroma bogato založen z raznovrstnimi ribami. Posebni lepi so bili krapi in ščuke. Tudi klinov, črnook in drugih rib manjše vrednosti je bilo dovolj. Zab ni bilo posebno veliko, polžev pa skoro nič. Cene blagu vseh vrst so bile znatne in tudi posamič visoke.

Ij Iz gledališke pisarne. Ker naš gost za »Kralja na Betajnovi«, gospod Ignacij Borštink iz Zagreba ne utegne ostati v Ljubljani do srede, se je že objavljeni repertoire za praznike

spremenil, in sicer tako: na veliko nedeljo, dne 23. marca, ob 7. uri zvečer za nepar Puccinijeva opera »Tosca«. V ponedeljek ob 3. uri popoldne (izven abonma, lože nepar) opereta »Jesenski manever«, v ponedeljek ob 7. uri zvečer (par) »Tosca«. V torek ob 3. uri popoldne (izven abonma, lože nepar) »Orfej v podzemlju«, v torek ob 7. uri zvečer (par), Cankarjev »Kralj na Betajnovi« z gospodom Borštnikom kot gostom v vlogi Kantorja. Ta program je nepreklicen, kar služi posebno občinstvu na dežele v blagovoljno uvaževanje.

Ij Nesreča. Ko se je včeraj popoldne po Tržaški cesti s kolesom peljal krojaški pomočnik Avgust Jezeršek, mu je vsled posute ceste spodrsnilo, da je padel na hodnik ter se zadel v učiteljevo vdovo Leopoldino Čebino tako močno, da je tudi ta padla in obležala nezavestna. Onesveščeno so mimo idoč spravili k zavesti, potem jo pa spremili domov.

Ij V vozovih električne cestne železnice so bili od meseca sušca lanskega leta pa dosedaj najdeni sledeči predmeti: 10 dežnikov in solnčnikov, 9 različnih sprehajalnih palic, 4 pari rokavic, 1 par otroških čevljev, pelérina, 5 parov manšet, prtič, denarnica z manjšo vsoto denarja, obrisača z milom in glavnikom, ženska ročna torbica z rožnim vencem in robcem, otroška denarnica z robcem, dekliška havbica, črna prazna pompadura, slovenski molitvenik in črn muf.

Telefonska in brzojavna poročila.

ODGOVOR ČRNEGORE NA AVSTRIJSKI KORAK.

AVSTRIJSKO - ČRNOGORSKI KONFLIKT POOSTREN?

Dunaj, 21. marca. »N. Wiener Tagblatt« poroča: Kralj Nikolaj črnogorski je na korak avstro-ogrškega poslanika v Cetinju odgovoril, da mu je zelo žal, da sliši, da so vsled obstreljevanja Skadra trpeli tudi avstro-ogrski podaniki in bo dal tozadevna navodila, da se mestu kolikor mogoče prizanaša in obstreljujejo le forti. Glede umora patriarha Palića črnogorska vlada, sklicujoč se na svojo suvereniteto, odklanja, da bi se k preiskavi pripustil avstro-ogrski funkcionar. Glede »Skodre« zahteva monarhija strogo kaznovanje krivcev, dasi Črnagora izjavlja, da so poročila o tej aferi zelo pretirana. Krogi zunanjega ministristva izjavljajo, da je ta odgovor popolnoma nezadosten in da bo Avstro - Ogrska stavila črnigori kratkoročen ultimatum. (Poučeni krogi pa menijo, da se dela s tem le umetna »stimung« proti Črnigori in so prepričani, da ne pride do resnosti.

ZAKAJ IMA ITALIJA SVOJE BRODOVJE PRIPRAVLJENO. — ITALIJA ZAVZETJA SKADRA NE BO PREPREČILA.

Rim. Italijanska vlada nima še nobenega obvestila o tem, je bilo li v Skadru res osem laških redovnic vsled bombardementa ubitih. Italija ima namen črnogorsko vlado v zelo prijateljski obliki opomniti, naj se obstreljevanje vrši v kolikor mogoče humani obliki, obstreljevanja samega pa črnigori ne more nihče zabraniti. Italija pa tudi upa, da bo Črnagora ta nasvet vpoštevala. Govoriti o skupni avstrijsko-laški akciji v kotorski luki pa je zdaj še prenačljeno. Res je, da je italijanska eskadra pripravljena, to pa zato, da bi Avstrija nobene akcije ne začela na svojo roko. Italija se hoče strogo držati principa, da, če se sploh kaj glede Albanije ukrene, se to izvrši brezpogojno vedno skupno z Italijo. Le s tega stališča je treba laške priprave gledati. O ultimatu Italije črnigori ne more biti govora. Italija čaka na odgovor črnogorske vlade, ki bo za njene nadaljnje korake merodajen. Italija ne bo preprečila, da Črnagora Skader osvoji, ker ve, da se bosta Črnagora in Srbija sklepu velesil pokorili, ampak hoče pojasnil le glede svojih podanikov v obleganem mestu.

ITALIJA OFICIELNO DEMENTUJE, DA BI NAMERAVALA AKCIJO PROTI ČRNOGORI.

Rim, 21. marca. »Tribuna« piše oficijozno: Avstrijske vojne ladje so se podale v južne jadranske vode, toda mogoče je, da imajo le namen, sprejeti civilno skadrsko prebivalstvo, ako bi se slednjemu dovolilo mesto zapustiti. Na vsak način nima izplutev avstro-ogrškega brodograja nobenega demonstrativnega značaja. Ker se tiče Italije, so vse vesti, da se namerava udeležiti kakke eventualne brodogovne demonstracije, popolnoma brez podlage. O kakem ultimatu Italije črnigori ni govora. Mislimo pa, da tudi Avstrija črnigori ni poslala nobenega ultimata. Še manj je res, da so kakšni laški transporti za Al-

banijo pripravljeni. Italija svetuje črnigori zgolj k zmernosti pri obstreljevanju mesta iz humanitarnih ozirrov.

PRETIRANA AFERA »SKODRE«.

Roka, 21. marca. Hrvaški pomorski krogi izjavljajo, da je poveljnik »Skodre« svoj slučaj v Medui hudo pretiraval. »Skodra« ni nobenih srbskih transportov prepeljavala, ker je medtem »Hamidie« začela pristanišče obstreljevati. Zahtevalo se je od njega s silo le, da rešuje vojake, ki so padli v morje, za kar so pa Črnogorci po mednarodnem pravu bili opravičeni. En sam črnogorski orožnik je pomolil revolver strojevodji pod nos, drugim se pa ni tako pretilo, niti kapitanu Blažiču. Odplul je brez težav. Tudi oficijelna izpoved kapitana je veliko miljejša nego so bila prvotna poročila.

ČESA SE NA DUNAJU BOJE.

Dunaj, 21. marca. Grof Berchtold je v prvi vrsti zato sklenil energičnejše proti Črnigori nastopiti, ker je dunajska diplomacija dobila zaupno obvestilo, da je radikalna srbska vojaška struja sklenila delati na to, da Črnogorci v slučaju, ako jim velesile Skader odrečejo, mesto tako porušijo, da ne bo ostal kamen na kamnu.

FRANCIJA PROTI KORAKOM PROTI ČRNOGORI.

Pariz, 21. marca. Tukajšnji krogi izražajo mnenje, da nimata ne Avstrija ne Italija pravice započeti kako akcijo v Albaniji, ki ima priti pod protektorat velesil. Skadrsko vprašanje ne bodo odločile ne balkanske države, tudi če se Skader zasede, ne — ne Avstrija in Italija, ampak konferenca velesil v Londonu. Vsak korak Avstrije ali Italije v Albaniji bi izzval svetoven konflikt, ker Rusija Črnogore gotovo ne bo pustila na cedilu.

VAŽNA IZJAVA JOVANA VIČA GLEDE SKADRA.

Dunaj. Srbski poslanik Jovanović izjavlja v »Neue Freie Presse« sledeče: Kar se tiče končne pripadnosti Skadra, vesta Srbija in Črnagora dobro, kakšno je tozadevno mnenje Evrope. To pa nikakor ne more pobiti našega stališča glede tega vprašanja, da ima, dokler mir ni sklenjen in dokler je Skader turško mesto, ki je turški vojniki branijo, Črnagora pravico mesto zavzeti. Zato je napačno, če se hoče uplavit na to, da bi zavezniški vojaške operacije proti Skadru ustavili. Moralo bi se delati na to, da konferenca poslaničkov v Londonu definitivno sklene, komu ima Skader pripasti. Srbija je odkrito izjavila, da se odločitvi velesil v albanskem vprašanju podvrže. Ako se izpolnijo gotove želje Srbije glede albanskih meja in se sklene mir, bodo srbske čete Albanijo zapustile.

Vloga Srbije pri obleganju Skadra je zgolj ta, da izpolnjuje svojo zavezniško dolžnost. Ruski politiki ne gre očitati neiskrenosti. Rusija ne želi vojske, kakor je ne žele druge velesile. Rusija pa se v očigled dejstvu, da Avstrija ščiti katoliške Albance, čuti poklicano ščititi pravoslavne Slovence. To se vidi zlasti pri Djakovici, glede katere se se zdaj ni doseglo sporazumljenje. Upam pa, da se tudi to vprašanje reši ugodno. Glavna stvar pa je, da se sklene mir in da konferenca poslaničkov definitivno odloči o Skadru.

VELESILE BODO SRBIJO IN ČRNOGORO OPOMNILE, DA JE SKADRSKO VPRAŠANJE EVROPSKO.

London, 21. marca. Konferenca poslaničkov je sklenila storiti v Cetinju in Beogradu korak, da se obe vladi opozorita na to, da bo o usodi Skadra odločila Evropa, naj je Črnogorci zasedejo ali ne.

ČRNOGORA SMATRA ALBANCE ZA SOVRAŽNIKE, KER PRIPRAVLJAJO UPOR.

London, 21. marca. Črnogorski delegat Popović je izjavil dopisniku »Piccola«, da se v Albanijo importira sila orožja in da gre upor od vasi do vasi. Črnogorci so zato prisiljeni upor z vso silo zadušiti.

KONFERENCA POSLANIKOV NI GLEDE ALBANIJE NIČESAR SKLEPALA.

London. Konferenca poslaničkov se z albanskim vprašanjem meritorno ni bavila. Velesile so sicer principielno že na jasnem, da ima Skader pripasti Albaniji, toda to nima nobenega praktičnega pomena, ker Rusija noče podati nobene obvezne izjave, kakšno stališče zavzame, ako Črnogorci Skader osvoje in ker vztraja na tem, da Avstrija Srbiji prizna Djakovico, preden se z njo dalje pogaja. Velesile se omejujejo zato na to, da balkanske države opominjajo, naj Albanije ne zasedejo.

RUSIJA SE HOČE Z AVSTRIJO POGODITI.

Peterburg, 21. marca. Iz krogov zunanjega ministristva se poroča: Rusija se prizadeva priti z Avstrijo glede Albanije popolnoma na čisto. Glavno vprašanje je, da Avstrija Djakovico pripozna Srbiji. V tem slučaju bi Rusija glede Skadra ne delala težav, dasi med tema vprašanjama ni formalnega junktima. Zdaj se vrše pogovori med Rusijo in Srbijo. Nato bo Sasonov skušal doseči formalno pogodbo z grofom Berchtoldom in želi, da bi se v to svrhu sestal z njim osebno.

× × ×

MIR JE BLIZU?

Milan, 21. marca. »Corriere della Sera« poroča iz Sofije: Bulgarija je voljna sprejeti mirovne pogoje velesil. Zadovolji se z mejo Midia-Enos. Tudi vojne odškodnine balkanska zveza ne bo več zahtevala, pač pa pričakuje, da finančna komisija v Parizu reši povoljno vprašanje prevzetje turškega dolga. Splošno se upa, da mir ni daleč.

V CARIGRADU SE PRIPRAVLJAJO NA MIR.

Carigrad, 21. marca. Vsi poslaniki se niso dobili instrukcij za novi korak velesil v prilog miru. Vendar je upati, da se ta korak v par dneh izvrši. Mladoturki ojačujejo armado pri San Stefanu, da zaduše revolucijo, ki bi utegnila izbruhniti, ko Turčija v mir privoli. Vlada je zaprla 100 častnikov in celo neko ženo, ki je dejala, da bodo mladoturki sklenili mir pod slabšimi pogoji nego ga je prejšnja vlada. V kratkem se vrne v Carigrad bivši vezir Kiamil.

× × ×

DIMITRIEV O BALKANSKI ZVEZI.

Peterburg, 21. marca. General Radko Dimitriev, ki je tu v važni politični misli, je izjavil, da bodo balkanske države tvorile velesilo in da imajo izvršiti v bodočnosti še veliko nalogo. Dimitriev je izročil caru lastnoročno pismo cara Ferdinanda.

× × ×

O UMORU KRALJA JURJA.

Atene, 21. marca. Nemška križarka »Goeben«, ki je v Solunu, je dobila nalogo, da spremlja ladjo s truplom rajnega kralja v Pireji. — Danes je novi kralj prisegel na ustavo. Kralj je nato odpotoval v Solun v spremstvu Venizelosa. — Prenos trupla rajnega kralja se vrši v torek, v Atene dospe v četrtek in se izpostavi občinstvu tri dni. — Pogreb se bo vršil 30. t. m. Vojaške česti izkaže truplu ena cela divizija. — Kraljica Olga je dospela v Solun včeraj. Kraljica je bila, ko je truplo zagledala, od bolesti uničena.

O MORILCU.

Atene, 21. marca. Schinas je 45 let star in jetičen. Igral je vedno karte in se potikal po beznicah. Pognal je vse očetovo premoženje. Nekaj časa je bil učitelj. Bil je v Franciji, Italiji in Ameriki. V New Yorku je bil en čas za markerja. Bil je ateist in razdeljeval socialistične brošure. Oče je ugleden mož. Kot medicinec Schinas ni delal nobenih izpitov. Pretel je očetu s smrtjo, ko mu ni mogel več dajati denarja.

× × ×

GRKI PRODIRAJO.

Atene, 21. marca. General Danghs je zasedel Tepeleni v južni Albaniji.

× × ×

TRDOVRATNI RUMUNI.

Peterburg, 21. marca. Tukajšnja konferenca poslaničkov glede rumunsko-bulgarskega spora ni dosegla še nobenega rezultata in se je odgodila, dokler se položaj ne razjasni.

× × ×

TURKI PROTI ALBANCEM.

Carigrad, 21. marca. Vlada je zopet osem albanskih notablov izgnala. Mladoturki nameravajo sklicati v Carigradu kongres t. b. bivajočih Albancev, ki bodo v nasprotju s tržaškim kongresom sklenili, da ima nad Albanijo zavladati mohamedanski princ iz sultanove rodovine.

× × ×

V AVSTRIJI ODLOČUJEJO ARMADNI KROGI.

Sarajevo, 21. marca. Vojno ministristvo je Bilinskega obvestilo, da merodajni vojaški krogi stoje na stališču, da mora po bosanskih železnicah biti notranji jezik službeni jezik armade, to je nemški. — To poročilo je večinske stranke v Bosni jako razburilo.

NOV FRANCOSKI KABINET.

Pariz, 21. marca. Nov francoski kabinet se najbrž sestavi tako-le:

Barthou, predsednik in nauk, Pichon, zunanje zadeve, Klotz, finance, Dupuy, notranje zadeve, Etienne vojska, Baudin, mornarica, Viviani ali Dumerque, pravosodje, Massé ali Drumont, trgovina, Cheron, delavske zadeve, Deblas, javna dela, David ali Noulens, kmetijstvo, Lebrun, kolonije.

TRI ŽENE ZASTRUPIL.

Praga, 21. marca. V Kostelcu na Labi so zaprli posestnika Franca Indra, o katerem sumijo, da je tri svoje žene zastrupil.

IZLET TRŽAŠKIH HRVATOV NA GORLJSKO.

Iz Trsta poročajo: Skupina Štrossmajerovaca priredi o Veliki noči sledeči izlet: V soboto na večer izlet z vlakom do Jesenic. Izletniki prenoče na Jesenicah. V nedeljo zjutraj si ogledajo tovarno, nato peš skozi Vintgar na Bled. Z Bleda v Bohinjsko Bistrico, kjer prenoče. V ponedeljek zjutraj do jezera in Savice.

Iz slovanskega sveta.

sl Srbija in Drač. Belgrajski listi poročajo, da so načrti za draško luko gotovi. Pristanišče bo zavzemalo 160 ha. Dela bodo stala 40 milijonov dinarjev, če se sprejme manjši načrt, čegar izvedba bi stala krog 25 milijonov. Zgradi se velik pomol, ob katerem bo prostora za šest velikih parnikov. Zdrade se tudi velika skladišča in kolodvor, na katerem bo prostora za 20 lokomotiv in delavnica za poprave.

sl Prepovedani denarni zavodi v novih srbskih krajih. Srbska vlada je izdala naredbo, da morajo vsi denarni zavodi, ki so ali nameravajo v novih krajih ustanoviti svoje podružnice, vložiti na vlado prošnjo za dovoljenje. Veliki belgrajski banki Andrejević, ki se je spremenila v delniško družbo, je vlada podružnici v Skoplju in Bitolju prepovedala. Navedena tvrdka ima zveze z berlinsko trgovsko družbo, Länderbanko in ogrsko komercialno banko v Pešti.

sl Srbski konzul v Pešti umrl. V Šabcu je umrl srbski konzul v Pešti, Jovo Hristić, ki je sedaj služil v srbski armadi kot rezervni konjiški poročnik. Zadel ga je kap.

Smrt ruskega zdravnika v Sofiji. V Sofiji je umrl ruski zdravnik Mihajlo Andrejević Kundrušinski. Pokopnik je prišel v Sofijo z ruskim sanitetnim oddelkom in se je posvetil ranjencem. Pri neki operaciji si je zastrupil kri in umrl. Pokopali so ga z velikimi častmi.

sl Zdravniki in ljudstvo v Prilepu. V srbski vojaški bolnišnici v Prilepu je upravitelj dr. Milan Milovanović otvoril za ljudstvo brezplačno ambulanco; pomaga mu tovariš dr. Steva Ilić. Oba zdravnika ves svoj prosti čas žrtvujeta ljudstvu in hodita tudi na dom. V svojem prostem času cepita proti kozam vsakogar, ki se za to oglasi v bolnišnici. Kakor povsod, vé priprosto ljudstvo tudi tukaj ceniti svoje prijatelje in dobrotnike; ljubi jih in spoštuje, kar v dejanju pokaže z obilnimi darovi, ki jih prinaša v bolnišnico. Tako je bolnišnica za Božič brezplačno dobila od ljudstva 300 kokoši in 1300 jajec. Ranjencem pa ljudje prinašajo dan za dnem sto in sto dobrih stvari. O Božiču so Prilepčanke okrasile grobove srbskih junakov s svečami in cvetjem; stare ženske so pa po srbski šegi glasno objokovale »sladke naše brate«.

Prilepska učiteljica Viktorija Hadži Andjelova si je pridobila velikih zaslug s strežbo ranjencev; predložena je v odlikovanje.

sl O češko-slovaški vzajemnosti je napisal A. Štefanch v »Slov. Denniku« med drugim tudi tole: »Mi Slovaki smo s Čehi vred povsem realni politiki in tvorimo narodnogospodarsko kulturno važno enoto v koncertu avstroogrskih narodov. Slovaki zajemajo idealno narodno navdušenje in vnmemo do narodnih organizacij edino iz češkoslovaške vzajemnosti. Proti nasilni madžarski politiki je češkoslovaška vzajemnost najmočnejši odpor.«

Razne stvari.

Ljudske knjižnice na Norveškem. Neki stockholmski knjigarnar je izdal izvestje o norveških ljudskih knjižnicah, iz katerega izhaja, da je med 600 norveškimi občinami le še 63 takih, ki nimajo ljudske knjižnice. Snovalci ljudskih knjižnic si živahno prizadevajo, da leta 1914. to je ob 100letnem norveškem državnem jubileju ne bo več nobene občine brez ljudske knjižnice. Taki bodimo tudi Slovenci. V vsako župnijo ljudstvu knjižnico!

Drzen rop. Iz Varšave poročajo: Veleposestnik Sokolovski je v tukajšnji filijali ruske državne banke dvignil 50.000 rubljev. Ko mu je blagajnik izročal zavojčke bankovcev po 10.000 rubljev, mu je neznan moški hipoma iztrgal iz rok en zavojček in pobegnil. Dasi se je bančno poslopje takoj zaklenilo in vse osebe v banki preiskale, niso našli krivca.

Kolera v Rusiji. V Lefrintu pri Sampšagu je izbruhnila kolera podobna epidemija. Umrlo je že 30 oseb.

Požar v tovarni. 5 oseb mrtvih. V Winnipegu je zgorela tovarnica. Ob požaru se je podrla stena, ki je 5 oseb ubila.

Raztopljeno železo ranilo 15 oseb. V Dortmundu se je razlilo raztopljeno železo, ki je 15 oseb deloma nevarno ranilo.

Krvavo maščevanje služkinje. Pri trgovskem potniku Glanzu na Dunaju je že dalj časa služila 18letna Ana Konjuk. Ko sta si te dni z gospo prišle navzkriž radi predujemov, je služkinjo to tako razljutilo, da se je sklenila maščevati. Dne 19. t. m. dopoldne je zgrabila 8letnega domačega sinčka in ga vrgla skozi okno v prvega nadstropja, nato pa še sama skočila za njim. Deček se je težko poškodoval, Konjuk pa je lahko, ker jo je pri padcu prestregel neki redar. Zločin je že priznala.

Lastnega otroka do smrti razgrizel. V Bielspoli na Ruskem je v tamošnjem eraričnem skladišču žganja delal kot pisar 32letni oženjeni E. P. Koba. Koba je bil vedno jako surov nasproti svoji družini. Ko je te dni zvečer prišel od dela domov, je vrgel ženi svoj raztrgani jopič, da mu ga zašije. Žena je začela šivati, medtem se je pa vsled očetovega vpitja zbudil dojenček in pričel jokati. Koba skoči k dojenču in ga začne biti s pestjo, mati pa medtem zgrabi drugo dete in teče k sosedu. Šli so po redarje, a ko so prišli h Kobovim, je bil dojenček že mrtev; imel je 44 ran od očetovih zob. Kobo so zaprli.

Roparji v Galiciji. Občinski načelnik v vasi Zavadka pri Kaluszu je zvedel, da se v bližnjem gozdu skrivajo roparji, ki nameravajo napad na tamošnjo graščino. Zbral je kmete in jih oborožil s puškami, vilami in drugim orožjem, nato pa šel z njimi nad roparje. Ko so pa nenadoma iz gozda planili štirje z revolverji oboroženi moški, so kmetje zbežali; župan je pa enega roparjev ujel in ga s pomočjo orožnikov odpeljal v občinski zapor. Ropar je pa še isto noč pobegnil in ni nobene sledi za njim.

Pet delavcev se zadušilo. Iz Krakova poročajo: V graščini v Bierzanovu so našli v neki sobi mrtvih pet delavcev, ki so ondi prenočevali in si zakurili v stari razdrapani peči; zadušili jih je ogljikov dvokis.

Kako je policija aretirala velikan. V Viški, Rusija, je morala policija prijeti armenskega velikana Tambova, ker je razgrajal na ulici. Ko so policisti Tambova mirili, je ta lahko udaril nekoga policista, ki se je brez zavesti na tla zgrudil. Ko so policisti Tambovu pokazali revolver in mu povedali, da bodo streljali nanj, če ne bo prostovoljno sledil, je velikan s smehom zganil jeklo in si iz revolverja pristan napravil. Vrnil je revolver policistu in se šalil, končno se je pa udal in je s policisti šel v zapor. Policijski mojster je ukazal, naj ga zvežejo. Prinesli so železno verigo, s katero so ga zvezali. Mirno se je pustil zvezati, dasi so vsi znali, da mu niso kos. Ko so verige večkrat djali okolu rok in nog, se je nekoliko stegnili in veriga je počila. Ko so zaprli hrastova vrata, je rekel, da lahko vlomi najmočnejša vrata. Rekli so mu, da naj to pokaže. Naslonil se je na vrata, ki so se takoj odprla. Policija ni znala, kaj naj z velikanom stori. Policijski minister je pa bil s Tambovom jako zadovoljen in je Tambovu ponudil policijsko službo, ki jo je velikan tudi sprejel.

Sufragetke zažigajo poslopja. Angleške sufragetke so zažigale vilo vdove generala sira Georgeja Whitteja.

Vlom v župnišče. V župnišče v Lepnici v Galiciji so eno zadnjih noči vdrl roparji, župnika Polniaszka težko ranili, nato pa župnišče opleni. Za roparji ni sledu.

Štajerske novice.

Š Delo »Slogin« pristašev. V Radenci pri Radgoni je slogaš, vnet oboževatelj hofrata Ploja, Jaka Zemljič, vrgel svojega nekdanjega prijatelja g. Divjaka z županskega stolca samo radi tega, ker je ta zvest pristaš Kmečke zveze. Ni se sramoval zvezati se z Nemci in nemškutarji in si tako priboriti župansko slavo. Na pomoč je poklical »Štajerca« in celo — »Marburgerca« se veselil Zemljičeve zmage, kakor je razvidno iz številke 34.

Š Nemška predrznost. Kaj si Nemci vse ne dovolijo s slovenskimi uradniki. Pri mariborski okrajni finančni direkciji je nastavljen edini slovenski konceptni praktikant dr. Bogumil Paulič. Da bi se iz njega ponorčevali, so poslali v graško »Tagespost« pretekli teden parte o umrlem dr. Bogumilu Pauliču, ki pa še živi. Seveda je bil s tem skrajno neumnim činom dr. Paulič zelo osramočen. In v četrtek pride celo »Marburgerca« in v posme-

hvalnem tonu popisuje to neumno šalo nemških uradnikov. Jasno kot beli dan je, da hočejo nemški zagrizenci pri mariborski finančni direkciji napraviti edinega slovenskega uradnika s takimi neumnimi šalami nemogočega!

Š Učitelji na Spodnjem Štajerskem. Iz Celja: Pogled »Slov. Narod« ali »Narodni List«, katero številko hočeš, najdeš vse polno: »Poziv gg. poslancev«, »Učiteljsko društvo v X. zahteva od poslancev«, »Na shodu se je sklenilo ostro obsoditi politiko klerikalnih poslancev«, »Žrtev obstrukcije«, »Lačno učiteljsvo«, »Poziv slov. učiteljstva do napredni javnosti«, »Na naslov dr. Korosca« itd. itd. Če človek bere te članke, si mora misliti, da spodnještajerski učitelj gladuje, da je brez sredstev, brez plače, brez pomoči, in da so spodnještajerski poslanci prav kakor okameneli svatje na tisti ribniški ohceti brez srca. Na drugi strani pa breme v »Narodu« in »Narodnem Listu« ter »Štajercu« in »Slogi« strupene dopise, sramotilne članke proti prireditvam naših organizacij, grde napade na naše vodilne može in naprave naše stranke. Vprašaj, kdo to piše? Ali mogoče liberalno - nemškutarsko misleči kmet? Ta je stokrat prekomoden, da bi spisal kaj za »glasilo inteligence«. Vso časnikarsko gonjo, vse ostudne napade zmažejo večinoma liberalni in nemškutarski učitelji! Res bi pri nas na Štajerskem marsikje, če ne drugod pa v gospodarskih in lokalnih zadevah vlada slova, a kdo jo gaji? Nestrpen, liberalno - strupen učitelj! To stoji! — In zavijanje teh ljudi! Naši deželni poslanci se še niti niso izrekli ne za, ne proti učiteljskim zahtevam pa liberalni učiteljski petelini morajo z loparjem udarjati po »klerikalnih poslanskih škodljivcih«! Imamo sicer tudi dobre, vrle in vzgledne može med učiteljskimi vrstami, ki mislijo s pametjo, ki ne silijo z glavo skozi zid. A nekaj manjka tem možem: korajžje nimajo, da bi odločno nastopili zoper liberalne nestrpne tovariše. Med starejšimi učitelji imamo več odločnih naših pristašev. Zakaj si ne upajo ti učitelji in učiteljice osnovati organizacije po vzoru kranjskih tovarišev?

Š Osebnosti. Okrajni sodnik in predstojnik okrajne sodnije v Radgoni Franc Wacaz je imenovan za deželno sodnega svetnika.

Š Izprememba poštne okrajev na Štajerskem. Lemberg Trg, ki je spadal dosihmal k c. kr. poštному uradu Šmarje pri Jelšah, spada odslej v poštne okraj Podplat pri Poljčanah.

Š Zgledna župnija ob jezikovni meji je gotovo Sv. Križ nad Mariborom. Dasi ravno obdana skoro od vseh štirih strani z nemškimi občinami, je vendar ohranila svoje snažno slovenski lice. Županuje ji vrli g. Filip Galunder. Krajni šolski svet je v slovenskih rokah; župnija ima svojo posojilnico, podružnico »Slovenske Straže« in »Bralno društvo«, katero si je tekom petindvajsetletnega svojega obstanka priborilo največ zaslug za procvit župnije. Na zborovanju »Slovenske Straže« je govoril dne 19. marca Fr. Žebot iz Maribora o važnosti našega izobraževalnega in obrambnega ter gospodarskega dela. Podružnica »Slovenske Straže« je odposlala 110 K 10 vin. v Ljubljano. Ob koncu zborovanja so zložili zborovalci po vinarjih 6 K 18 vin. kot »piruh« za »Slovensko Stražo«. »Bralno društvo« pa je imenovalo župana gosp. Filipa Galundra svojim častnim članom.

Š Izobraževalno društvo v Ljubnem priredi na Velikonočni ponedeljek ob 3. uri popoldne v društveni sobi igro »Fabiola«.

Š Edina slovenska trgovina z železnino v Ljutomeru A. Huber, ki že obstoji 80 let, in je na lepem ter prometnem prostoru na glavnem trgu, je naprodaj. Trgovina gre dobro in lahko tekmuje z židovom, ker je ljudstvo baš tu zelo krščansko-narodno. Slovenski trgovci, ki imajo veselje do take trgovine, se posebno opozarjajo, da ta ne pride v židovsek nemškutarske roke.

Š Bela žena. V Marenbergu je umrl 62letni posestnik Anton Müller.

— Pri Sv. Duhu na Ostrem Vrhju je umrl gostilničar Ivan Lambrecht.

Š Krvava noč v Hrastniku. Rudar Anton Kordon v Hrastniku je hotel nekemu dekletu prirediti podoknico, toda moral je bežati pred svojim tekmečem Rudolfom Kolarjem, ki ga je čakal s sekuro. Na begu je Kordon srečar rudarja Križnika in ga z nožem smrtnonevarno zabodel v prsi. Na pomoč je pritekel rudar Al. Zabkar in udaril Kordona z gorjačo po glavi s tako silo, da se je Kordon zvrnil na tla; na tleh ležečega je Zabkar obdeležal še z nožem in ga smrtnonevarno poškodoval.

Š Smrt na begu iz preiskovalnega zapora. Na ptujskem okrajnem sodišču sta se nahajala v preiskovalnem zaporu viničar Martin Mihelič radi zločina tatvine in gostač Franc Vidovič radi

zločina težke telesne poškodbe. Bila sta skupaj v eni celici. V noči na 16. t. m. sta pobegnili; odtrgala sta iz zidu železno peč in skozi odprtino prišla v knjižnico. Od tu sta se najbrže po rjuhi skozi okno spustila na zid, ki obdaja dvorišče za izprehode. Potem sta se spustila na dvorišče mlinarja Kukovca in bila na prostem. Ze čez pol ure so v zaporu opazili njun beg, a bilo je že prepozno. Prihodnji dan se je posrečilo najti sled za beguncema; obrnila sta se proti hrvaški meji in dospela v Dubrovo na hrvaški strani. Avstrijski orožniki jima seveda niso smeli slediti; tedaj so se zbrali tamošnji kmetje in ju začeli preganjati. Prihodili so ju do Drave; begunca nista imela izbire — kratko odločena sta oba skočila v vodo. Martin Mihelač je kmalu izginil v valovih in utonil, Fran Vidovič je pa srečno došel na nasprotni breg in ušel. Toda že naslednji dan se je Vidovič sam izročil okrožnemu sodišču v Mariboru.

Š Razpisane so šolske službe, in sicer na šestrazrednici v Vojniku, drugi plačilni razred, mesto učiteljice; na šestrazrednici v St. Pavlu pri Preboldu, drugi plačilni razred, mesto nadučitelja; na štirirazrednici v St. Juriju ob Taboru, drugi plačilni razred, mesto učiteljice. Prošnje do 10. aprila.

Š Konj ga ubil. Iz Ptuja poročajo: Nedavno se je peljal posestnik Franc Murko od Sv. Urbana pri Ptuju s svojima konjema iz Ptuja domov. Med potom je prišlo za njim več nabornikov, med njimi tudi posestniški sin Franc Ciglar od Sv. Urbana pri Ptuj, ki je hotel skočiti na voz, da bi se z Murkom domov peljal. Ob tej priliki je šel preblizu konja. Ta ga je z zadnjim nožem tako močno po glavi udaril, da se je nezavesten zgrudil. Murko so težko ranjenega spravili v bolnišnico, kjer je dan nato umrl.

Š Oblinast zrakoplov za Štajersko. Društvo za zrakoplovstvo na Štajerskem, ki je že lani izvršilo več poletov z zrakoplovom iz Maribora, se pogaja sedaj za nakup oblinastega zrakoplova v obsegu 1200 kubičnih metrov, ki je takorekoč zagotovljen. Nastanjen bo v Mariboru.

Gospodarsivo.

g Zadruga rokodelskih in sorodnih obrtov v Kranju priredi prihodnji četrtek ob desetih dopoldne v pisarni (hotel »Nova pošta«) poizkušnje vajencev. Zglasiti se je najpozneje do Velikonočnega ponedelja pri načelnstvu.

Zahvala.

Za nam izkazano sočutje povodom težke izgube, ki nas je zadela vsled smrti drage sestre, oziroma tete, gospodične

Monike Amaliije Regorschek

izrekamo najljubljeno zahvalo, istotako se zahvaljujemo za veliko udeležbo pri pogrebu in za podarjene lepe vence.

V Ljubljani, dne 20. marca 1913.

925

Žaljuči ostali.

Konfekcijska trgovina in zavod za izdelovanje oblek po meri

A. Kunc, Ljubljana

priporoča svoje izborne izdelke vsakovrstnih

847 1

..... pomladanskih oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpologo.

PAZITE na tu označene prve in najboljše dvorne tovarne: Bösendorfer, Höpfl & Heltzman (neprekosljivi pianini z Lexoffovo mehaniko) Rudolf (ne zamenjajte z Anton) Stelzhammer (najboljši krilni klavirji amer. sistema), Bratje Stigl, Czapska, Laub, & Gloss (veliki 7/4 okt. konc. pianini), Hörügel (amer. harmoniji od 90 K naprej). Vsi vsem poizkusom ne dobe od tu omenjenih najboljših tvornic nobenega klavirja zavisti bledi trgovci, ki se drizejo slepiti javnost o »doorem blagu« dasi niti jednega pomembnega fabrikata nimajo v zalogi, kar se blagovolite osebno prepričati. Kot glavni zastopnik gorenj, najboljših tvornic opozarjam, da imam izključno jedino le jaz vedno 20—30 teh fabrikatov na izbiro. Svarim pred nakupom event. falzifikatov in navideznega poleta. Prodajam po tovarniških cenah z znatnimi popusti in tudi na obroke od K 15— naprej brez zadatja in 10 letno postavno garancijo. — Uglasevanje in popravila strokovno solidno in ceno. Zamena najugodnejša. učitelj Glasb. Maticice, ki vnapreženi strokovnjak c. kr. deželnega sodišča, Ljubljana, Kongresni trg šte. 15. (Zvezda, nasproti nunske cerkve.) — Največja trgovina in izposojevalnica klavirjev, vsega glasbenega orodja strun, in muzikalij na jugu Avstrije.

907

916

Tužnim srcem naznanjam vsem prijateljem in znancem, da je mirno v Gospodu zaspala moja nad vse ljubljena mati, gospa

Helena Končan

ki je danes dne 20. marca popoldan ob pol 3. uri, previdena večkrat s svetimi zakramenti za umirajoče, po dolgi in zelo mučni boleznii v 75. letu starosti izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb preblage matere se vrši v soboto dne 22. marca ob pol 3. uri Popoldne iz hiše žalosti, Zvonarska ulica šte. 7 na pokopališče k Svetemu Križu.

Priporočam jo v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, 20. marca 1913.

Žaljuča hčerka.

Zahvala.

Povodom smrti našega ljubega očeta, starega četa, gospoda

Martina Dragovan

izkazalo sn nam je vsestransko toliko srčnega sočutja, da nam je nemogoče vsakemu posebej izreči našo zahvalo. Bodi tem potom izrečena najsrčnejša zahvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno pa preč. g. Francu Rakovcu, kaplanu iz Metlike, ki je rajnega obiskoval in ga spremljal k zadnjemu počitku, sl. občinskemu odboru Lokviškemu, sl. sl. izob. društvu na Lokvici, sl. gasilnemu društvu in mestni godbi metliški in vsem, ki so se nas spomnili v teh težkih dneh. Bog plačaj vsem!

Dol. Lokvica, 4. marca 1913.

916 Žaljuča rodbina Dragovan.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:

Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepa živce, zboljša kri in je rekonsvalentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 8000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovije.

KNJIGOTRŹTVO.

»Nemšćina brez ućitelja.« Priporoćamo, da si kupi vsak, ki se Źeli naućiti nemšćine oba dela »Slovnico« in »Razgovore«, skupaj vezana v celo platno za ceno 2 K 80 vin., po pošti 20 vinarjev već. I. del obsega »Nemšćko slovnico za samoućke« in je bolj teoretićne vrednosti, vendar je pa za vsakega, ki se Źeli nemšćine temeljito priućiti, nujno potreben. II. del pa obsega Źe izdelane »Slovensko - nemšćke razgovore« in je zato velike praktićne vrednosti. S samim prvim delom si marsikdo ne ve in ne zna pomagati, II. del (Razgovori) mu pa olajša ućenje nemšćine, saj najde tu vse kar potrebuje v raznih prilikah za razgovarjanje z Nemci. Tudi naši nemšćino se ućeći mladini bo ta del zelo veliko koristil in olajšal ućenje. Vsak del sam zase velja 1 K 20 vin., oba dela skupaj vezana pa 2 K 80 vin.

Mati ćudovita. Spisal dr. Josip Jerše. Opozarjamo ponovno na te res lepe, izvirne šmarnice. Priporoćamo jih ne samo za šmarnićeno berilo, temveć tudi pridigarjem in duhovnim voditeljem Marijinih druŹb, ker jim bodo pri izdelovanju govorov prav izvrstno sluŹile. Prepletene so z lepimi, zanimivimi najnovešimi Źgledi. — Dobijo se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena vezani knjiŹi 2 kroni.

Povsod nabirajte za piruhe „Slovenski StraŹi!“

Malo rabljena in dobro ohranjena
2 šivalna stroja za ćevljarje
in 1 šivalni stroj za krojaće

se ceno prodajo. 896

Natanćneja pojasnila v gostilni pri
gosp. Jakob Benc, Dunajska cesta.

Novosti
za
Źenske in moške obleke
— v veliki izbiri —
768 pri
R. MIKLAUC
Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Sanatorium Emona v Ljubljani,
Komenskega ulica 4
Privatno zdravišće za notranje in kirurŹićene bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli
Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar I. kir. odd. deŹ. boln.

Prvo kranjsko podjetje
za izvrševanje umetnega vezenja
in trgovina roćnih del
J. Repše & I. Jeršek
Ljubljana, Kongresni trg šteć. 5.

Zaradi velike zaloge se prićeta dela Izvrševanje društven. zastav, trakov po tovarniških cenah prodajo. :: :: ter vseh cerkvenih paramentov.
Belo vezenje. — Predtiskarija.
Obćeznana nizke cene. — Zunanja naroćila se toćno izvršujejo. — Ugoden nakup priloŹnostnih daril.

Za Velikonoć sem prejel

nad 4000 kom. oblek za gospode, najnoveše mode, od K 12.— naprej.
„ 2000 „ oblek za deće, najnoveše mode „ „ 8.— „
„ 2000 „ pralnih kostumov za otroke „ „ 2.— „
„ 1500 raglanov v najnoveših barvah za gospode
in deće „ „ 14.— „
„ 3000 modnih hlać „ „ 4.— „
„ 1500 pelerin „ „ 10.— „
„ 15000 damskih kostumov, raglanov, prašnih manteljev, bluz in kril

900 po ćudovito nizki cení. PostreŹba toćna in solidna.

Angleško skla- **O. Bernatović**, Ljubljana, Mestni
dišće oblek trg, šteć. 5.

Bodoćnost na Balkanu!

Vsi oni, ki se nameravajo preseliti v Srbijo ali Bulgarijo, bodi si glede sluŹb za vse poklice ali etabliranja v vseh strokah trgovine in obrti, naj se z zaupanjem obrnejo na podpisano pisarno, ker ima ta svoje zaupnike v vseh većjih mestih Srbije in Bulgarije ter daje interesentom najzanesljiveše informacije. Slovani se bodo povsodi in predvsem vpoštevali, a nepoućen naj njihće ne pride semkaj. Pisma se frankirajo s 25 vin. znamko.

Informacijska pisarna „MERKUR“, Soflija, ulica Legé 27/II.

Št. 251/pr.

Razpis.

Pri kranjskem deŹelnem stavbnem uradu je namestiti nekaj

stavnih adjunktov in stavnih praktikantov.

Stavbni adjunkt dobi prejemke VII. plaćilnega razreda deŹelnih uradnikov t. j. letno plaćo 2200 K in aktivitetno doklado v letnem znesku 672 K, stavbni praktikant pa vŹiva adjutum v letnem znesku 1600 K.

Za ta mesta se zahteva dovršitev tehniških študij in izpitov, kakršni so potrebni za sprejem na enaka mesta v druŹavni sluŹbi. Za mesto stavbnega adjunkta se poleg tega zahteva vsekako še praktićna izveŹbanost v tehnićni stroki.

Prosilci za eno razpisanih mest predloŹe naj svoje s krstnim in domovinskim listom, s prićevalom o fizićni sposobnosti, z dokazili o strokovni vsposobljenosti ter s sprićevali o znanju slovenskega in nemšćkega jezika opremljene prošnje

do 20. aprila 1913

podpisanemu deŹelnemu odboru.

V prošnji je tudi navesti, će je prosilec še podvrŹen vojaški dolŹnosti.

Od deŹelnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 17. marca 1913.

DeŹelni glavar:

Dr. Susteršić.

902

Mesto vsakega posebnega naznanila.

899

Globoko potrtim srcem naznanjam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem vest o prerani izgubi iskreno ljubljene, nepozabne soproge, gospe

Franje Stark

ki je danes, dně 20. marca zjutraj ob 1/2 8. uri, previdena s svetimi zakramenti za umirajoće, po dolgi, zelo mućni bolezni v 56. letu starosti mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb preblage rajnice se vrši v soboto, dně 22. marca ob 1/2 3. uri popoldne iz hiše Źalosti PraŹakova ulica št. 10 na pokopališće k Sv. KriŹu.

Sv. zaduše maše se bodo brale v Źupni cerkvi Marijinega Oznanjenja dně 24. marca ob 8. uri zjutraj.

Nepozabno pokojnico priporoćam v poboŹno molitev in blag spomin.

V LJUBLJANI, dne 20. marca 1913.

Friderik Stark
soprog.

V pregloboki Źalosti naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem prebridko vest o smrti naše ljubljene matere, stare matere, oziroma sestre, gospe

Uršule Ahlin roj. **Cedilnik**

katero je Vsemogoćni danes ob 3. uri popoldne, po kratki in mućni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoće, poklical k Sebi v većno Źivljenje v 69. letu njene starosti.

Pogreb predrage rajnice se vrši veliko soboto dne 22. sušća ob 2. uri popoldne iz hiše Źalosti št. 66 na pokopališće v StoŹicah.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi sv. Kancijana na JeŹici. JeŹica, 20. sušća 1913. 912

Vincencij Ahlin,
Źupan in posestnik,

JoŹef Ahlin,
posestnik in gostilničar,

sinova.

Ivana omoŹ. Kunaver,
hćil.

Marija omoŹ. Kmetić,
sestra.

Priporoća se
modni salon damskih in vseh vrst slamnikov.

Najnoveše parišće in dunajske oblike. 864

Źalni klobuki so tudi vedno v zalogi.

Cene nizke. PostreŹba toćna in solidna. Pismena naroćila se odpremiŹo obratno. — Z odlićnim spoštovanjem

A. Adamić, Kranj.

Popravila se sprejemajo
Dom.ća tvrdkal Priporoćamo domaće solidno tvrdko
Modni salon
Marija Götzl
Damski in otroški slamniki v najnoveši obliki vseh vrst ter športne ćepice
Zidovska ul. 8
Zunanji naroćila obratno
Cene brez komandance

807